

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Vespasian Erbiceanu.—Situațiunea unui inculpat care trece prin regimul a trei legiuiri penale.

JURISPRUDENȚA ROMANĂ.— *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția II.*—Bunuri aparținând supușilor inamici.—Lichidare.—Contestație.—Recurs în Casație. (Banca Sindicatului Agricol Ilfov cu Statul).

Secția II.—Materie penală.—Lovituri care au cauzat moartea.—Art. 241 c. pen. (Ministerul public, regulament de competență). *Secțiunea II.*—Recurs penal.—Minister public.—Declararea recursului.

Trib. Dorohoi.—Execuție silită.—Contestație.—Apel.—Electa una via.—Legea proprietarilor.—Drepturi isvorâte din contractul de arendare.

Conferințele Baroului.

Părerii și Discuțiuni

Situațiunea unui inculpat care trece prin regimul a trei legiuiri penale

D-l Ministru al justiției, prin adresa No. 8090 din 18 Februarie 1922, ne trimite dosarul penal privitor pe Frantz Karl, însoțit de referatul d-lui jurisconsult Dr. Andru, consilier juridic al Ardealului, pe lângă Ministerul justiției, cerând a-i comunica și avizul nostru asupra acestei afaceri.

Din examinarea dosarului scris în limba ungurească și din referatul d-lui jurisconsult al Ardealului, rezultă în fapt că un oarecare Frantz Karl, de 26 ani, fost soldat în armata rusească și aflat în captivitate de război la Buda-Pesta, săvârșind în Iunie 1918 un furt prin efracție în prejudiciul lui Arthur Sznatuer, din acelaș oraș, este dat în judecata tribunalului militar, pentru fapta arătată, potrivit dispozițiilor codului militar austro-ungar.

În toamna aceluiaș an, izbucnind în Ungaria revoluția lui Bella Kuhn, numitul prizonier, înainte de terminarea judecării procesului său, profită de haosul stărei revoluționare și părăsește Ungaria, reîntorcându-se în Basarabia, provincie în care se născuse și unde și avusese, până înaintea războiului, domiciliul real stabil, ca supus rus, în comuna Văileni.

După restabilirea ordinii, constatându-se că fostul prizonier Frantz Karl a părăsit Ungaria și s'a reîntors în Bassrabia, care încă de la primul act al Unirei, 27 Martie 1918, devenise provincie românească (nu de la finele anului 1918, cum din eroare se spune în referat), tribunalul militar din Buda Pesta se desesi-sează de afacere și trimite întregul dosar, pe cale diplomatică, Ministerului de justiție din București, pentru a ordona continuarea procedurii de judecată.

Astfel fiind afacerea în fapt, dl. jurisconsult Dr. Andru, consilier tehnic al Ardealului, în referatul său adresat Ministerului de justiție, se întrebă: „Care autoritate judecătorească românească va avea căderea să continue această procedură?” La această întrebare d-sa răspunde că: „după cunoștința subsemnatului chestia încă nu ar fi reglementată”, și că „socotesc că s'ar impune o dispoziție pe cale de legislație, în sensul că tbată procesele foste pendinte în fața tribunalelor militare austriace, ungare sau ruse, contra persoanelor devenite cetățeni români prin anexiune, s' vor continua înaintea instanțelor penale-civile ord'nare din Statul Român, cara le vor judeca după dreptul penal și procedura penală română... Socotesc că această măsură e îndestulătoare din cauză că numai delictele de drept comun urmează să fie judecate pe această cale, delictele pur militare (deserția, lașitatea, nesupunerea la ordinul de chemare) de fapt sunt suprimate priu decretule de amnestie date până acuma».

Regretăm că nu putem împărtăși soluționarea, sau mai bine zis lipsa de soluționare a chestiunii, preconizată de d-l. Dr. Andru, consilier tehnic al Ardealului, și din contra, credem că pe baza legiuirilor penale în vigoare în Basarabia și Vechiul Regat, și chiar a celor din Transilvania, precum și a principiilor elementare de drept internațional public, chestiunea poate fi pe deplin rezolvată în sens pozitiv, fără a fi nevoie de intervenirea unei noi legiferări în această privință.

În adevăr, conform dreptului internațional public, marele act al Unirii Basarabiei la Țara-Mamă, îndeplinit de la 27 Martie 1918, a avut ca efect esențial înainte de orice alte tratate internaționale, extinderea suveranității Statului Român asupra provinciei dintre Prut și Nistru, ceea ce a determinat, ca consecință firească, o schimbare colectivă și automată de naționalitate a locuitorilor provinciei alipite, ori unde s'ar fi găsit ei, schimbare care s'a operat *de plin drept*, din momentul alipirii, independent de voința acestor locuitori, sub rezerva bineînțeleasă a exercitării *dreptului de opțiune* într'un termen anumit.

Numitul Frantz Karl, ca supus rus, născut în Basarabia, comuna Văileni, unde și-a avut domiciliul real până înainte de războiului (arătarea prizonierului G. Ciobanu din dosar), conform principiilor de mai sus și a art. 25 din decretul-lege electoral, promulgat la 14 Noiembrie 1918, la săvârșirea furtului cu efracție (Iunie 1918), perduse deja calitatea de soldat supus al statului rus, căpătând cetățenia românească încă din momentul Unirii. După reîntoarcerea sa de bunăvoie în Basarabia, situația numitului individ nu poate fi alta decât aceea a unui cetățean român, care a săvârșit o infracțiune în străinătate, caz prevăzut de art. 4 cod. penal român, corespunzător cu art. 7, 8 și 10 din codul penal ungar, aplicabil în Transilvania, potrivit cărora orice român, pentru crimele sau delictele săvârșite în străinătate, se pedepsește dacă fapta este pedepsită după legislația țării unde a fost săvârșită, și dacă pentru acel fapt nu a fost deja judecat și pedepsit efectiv în străinătate. Cum însă, la epoca când Frantz Karl s'a reîntors în Basarabia, era încă în vigoare în această provincie codul și procedura penală ruse (abrogate tocmai la 1 Iulie 1919 prin introducerea legiurilor penale române), evident că situațiunea juridică exactă a numitului este cea prevăzută de legiurile respective ruse, cari, prin art. 9, 10, 14 din cod. penal, art. 21, 22 din procedura penală și art. 173, 174 codul pedepselor, consacră în ce privește crimele sau delictele săvârșite de un cetățean în străinătate, identic aleleași principii ca și cele cuprinse în legiurile română și transilvăneană.

Astfel fiind, Frantz Karl, odată venit în Basarabia, ca simplu cetățean român, și ne mai având calitatea de militar rus și de prizonier de război, nu poate fi justițiabil pentru o infracțiune de drept comun decât de instanțele penale ordinare române, oari, în cazul de deosebire între pedeapsa prevăzută de legea țării unde s'a comis faptul și cea prevăzută de legiuirea unde inculpatul este judecat, vor aplica pedeapsa cea mai ușoară, potrivit dispozițiilor din textele legilor respective (art. 10 cod. rus, art. 4 al. 1 cod. român și art. 12 cod. transilvănean). Cum însă prin

decretul-lege No. 1547 din 9 Aprilie 1920, art. 1 și 2, sunt amnestiate toate faptele comise în timpul războiului mondial sub dominațiunea ungară, austriacă sau rusă, până la unirea cu Statul Român a teritoriilor foaste sub dependența acelor dominațiuni și aceasta fără distingerea între militari și civili, tribunalul ordinar român va declara amestiat faptul de furt prin efracție săvârșit în prejudiciul lui Arthur Sznatuer din Buda-Pesta, statuând în acelaș timp asupra despăgubirilor civile, ce s'ar pretinde de reclamant.

Despre vre-o competență a tribunalelor militare române nici nu poate fi vorba în cazul de față, pentru că Frantz Karl, ca originar basarabean, la intrarea lui în țară nu mai era sub drapel și nu compta în nici un cadru al armatei române, poziția lui militară față de noua sa patrie — România — fiind regulată tocmai târziu, prin decizia Ministerului de război No. 421 din 7 Iulie 1920, publicată în Monitorul Oficial din 16 Iunie 1920, în baza căreia s'a aplicat legea română de organizare a armatei în teritoriile alipite, Ardeal, Bucovina, Banat și Basarabia, în sensul că locuitorii acestor provincii, în urma unei prealabile revizuirii, au fost însumați în unitățile de rezervă ale armatei române, fiecare cu contingentul său respectiv.

Vespasian Erbioescu

Prim președinte al Curții de Apel din Basarabia.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA II

Audiența de la 1 Noiembrie 1921

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

Banca Sindicatului Agricol Ilfov cu Statul

BUNURI APARTINÂND SUPUȘILOR INAMICI. — LICHI DAR. — CONTESTAȚIUNE. — RECOURS ÎN CASAȚIE. — INADMISSIBILITATE. — ART. 14 L. MĂSURILOR EXCEPȚIONALE DIN 24 DEC. 1916.

Legiuitorul stabilind normele lichidării bunurilor aparținând supușilor inamicii după o procedură cu totul specială și deosebită de aceea a dreptului comun, nu a admis în asemenea materie calea extraordinară a recursului în casație, această cale ne fiind acordată decât numai în caz de vânzare imobiliară și atunci urmând ca recursul să fie formulat odată cu atacarea ordonanței de adjudecare a bunului vândut.

No. 340. — Respins ca inadmisibil recursul făcut de Banca Sindicatului Agricol Ilfov contra decisiunii No. 125/921 a Curții de Apel secția II în proces cu Statul. S'a dat citire raportului făcut în cauză.

Au pledat d-nii avocați Toma Stelian și I. Marinăscu pentru recurent și d-nii avocați G. Netter, M. Velescu și N. Corodeanu din partea Statului.

D-l Procuror Al. Nicolau a ridicat incidentul de neadmisibilitatea recursului.

Curtea deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului:

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că Ministerul Justiției, prin decizia publicată în „Monitorul Oficial” din 28 Mai 1920, a ordonat lichidarea părților din capitalul Societății Austro-Ungare-Române, aparținând supușilor inamici, invitând pe toți cei ce dețin părți din capital, dobândite după 1916, să le arate în scris administratorului-sechestru, în termen de 15 zile, adică până la 14 Iunie 1920, că, apoi, Ministerul Industriei și Comerțului, prin adresa cu No. 22397 către Tribunalul Ilfov, declarând că înțelege să exercite dreptul de preemțiune asupra părții străine supusă lichidării, Tribunalul Ilfov, Secția I comercială, a dat ordonanța cu No. 9347/920, prin care, pe baza art. VII, al decretului-lege No. 3603, din 8 Decembrie 1918, modificat prin decretul No. 681 din 14 Februarie 1919, atribuie Statului proprietatea părții inamice din averea zisei societăți, pe preț de 2.584.535 lei și compusă din imobilul din Bulevardul Elisabeta, colț cu Str. Parlamentului; că, în contra acestei ordonanțe de atribuire. Banca Sindicatului Agricol de Ilfov, în calitate de proprietară prin cumpărare a 1537 acțiuni ale Societății a îndreptat contestațiunea cu petiția înregistrată, la No. 40939/920, susținând că greșit s'a atribuit Statului întreg imobilul, care compune singur aproape întreaga avere a Societății, în loc să i se atribuie numai partea din imobil aferentă capitalului acționarilor străini; că, Primul-Președinte, prin ordonanța No. 279/921, a admis contestația în modul în care s'a cerut, iar Curtea de Apel, prin decizia adusă în recurs, a respins contestațiunea, în urma apelurilor Ministerului de Justiție și aceluia de Industrie, pe motivul că Banca Sindicatului Agricol de Ilfov nu a făcut notificarea administratorului-sechestru al Societății, în termenul de 15 zile dela publicarea deciziei de lichidare, dobândită posterior datei de 15 August 1916 și, deci, Banca este decăzută din dreptul de contestație, potrivit dispozițiilor aliniatului ultim și penultim al art. VI, din decretul No. 3603/918.

Având în vedere că Banca Sindicatului Agricol, atacând cu recurs în Casațiune deciziunea Curții de Apel, pronunțată asupra menționatei contestațiuni, d-l Procuror-general a cerut respingerea lui ca inadmisibil.

Considerând că în contestațiunea care a făcut obiectul debaterilor înaintea instanțelor de fond, Banca Sindicatului Ilfov a declarat că-și întemeiază

cererea pe dispozițiunea art. 22 din legea promulgată prin decretul No. 3242, din 21 Decembrie 1916, că, după acest text, contestațiunile persoanelor vătămate prin luarea măsurilor de lichidare, se judecă după regulile și în termenele prevăzute de art. 11 și următorii din această lege; că, după art. 14 din lege, decizia Curții de Apel pronunțată asupra ordonanței prin care se ordonă punerea sub administrație sau lichidarea întreprinderilor și societăților arătate în art. V, nu este supusă recursului în Casațiune.

Considerând că dispozițiunile legii din 22 Decembrie 1916, fiind socotite ca neîndestulătoare pentru apărarea intereselor Statului, s'au luat o serie de măsuri, prin decretule-lege No. 3603, din 8 Decembrie 1918, 681 din 14 Februarie 1919 și 1353 din 26 Martie 1919, cu privire la modul de lichidare a averii supușilor inamici.

Că, cel dintâiu din aceste decrete prevede în art. 1 ipoteza trecerei în patrimoniul Statului, pe baza decretul-lege No. 1480, din 9 Decembrie 1917, a bunurilor transmise în timpul ocupațiunii dușmane, iar prin art. III acordându-le supușilor români și aliați lezați prin această măsură, calea contestației, pentru a se plânger în contra ei, reglementează modul de judecare a acestor dispozițiuni și stabilește prin aliniatul XI că, deciziunile date de Curtea de Apel asupra acestor contestațiuni se dau fără drept de recurs.

Considerând că, prin aliniatul II, decretul-lege No. 681/919, care a modificat și complectat art. 6 și 7 din decretul-lege precedent, s'a stabilit normele lichidării bunurilor aparținând supușilor inamici, după o procedură specială.

Că, după această procedură, dreptul de contestațiune nu există decât în anumite cazuri și după anumite forme.

Că, în sfârșit, al treilea decret-lege, cu No. 1353/919 care se ocupă în special cu lichidarea părților aparținând supușilor dușmani din capitalul societăților, asociațiilor și băncilor, stabilește că această lichidare se va face după procedura arătată în decretele-lege precedente.

Că, în această materie, s'a introdus, așa dar, o procedură cu totul specială și deosebită de aceea prevăzută de dreptul comun; că, dacă s'a admis ca pentru garantarea drepturilor celor interesați să li se dea beneficiul celor două instanțe de fond, prevăzute de procedura comună, totuși nu s'a luat o asemenea dispozițiune în ceea ce privește calea extraordinară a recursului aceasta în scopul de a se evita zădărnicierea lichidării. Recursul s'a acordat numai în caz de vânzare imobiliară și el urmează să fi formulat odată cu atacarea ordonanței de adjudecare a bunului vândut.

Că tot acest sistem a fost adoptat de legiuitor și prin decretul No. 1480 din 9 Decembrie 1917, privitor la anularea înstreinărilor făcute în timpul ocupației dușmane.

Considerând că prin această procedură excepțională neacordându-se de lege calea extraordinară a reursului în asemenea materie, deciziunile date de Curțile de Apel în asemenea materie nu pot fi atacate pe această cale.

Că, așa fiind, excepțiunea de neadmisibilitate ridicată de d-l Procuror-General, este întemeiată și recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

Audiența dela 5 Decembrie 1921

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

LOVITURI CARI AU CAUZAT MOARTEA.—RELATIUNI DE LA CAUZĂ LA EFECT.—TERMENUL DE 40 DE ZILE ÎNTRE DATA CÂND AU FOST APLICATE LOVITURILE ȘI MOMENTUL SURVENIRII MORTII.—DACĂ ESTE NECESAR ACEST TERMEN PENTRU EXISTENȚA CRIMEI.—ART. 24 C. PENAL.

Articolul 241 c. penal își are aplicațiunea sa oridecâteori se constată că moartea a provenit direct din loviturile aplicate, indiferent de timpul ce a trecut între aplicarea lor și decesul victimei.

No. 2162.—Regulându-se competența în cauza privitoare pe Petre Neagu s'a trimis afacerea înaintea Curții cu jurați din Județul Teleorman.

S'a citit raportul făcut de D-l Consilier G. Raicoviceanu.

S'a ascultat D-l Procuror Al. Dim. Oprescu în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra cererii făcută de d-l Prim-Procuror al Tribunalului Teleorman, prin adresa No. 8303/921, de a se da un regulament de competență în cauza privitoare pe Petre Neagu:

Având în vedere că din actele și lucrările din dosarul instanței de fond se constată că în ziua de 22 Iunie 1920, în urma unei certe, Petre Neagu, din comuna Drăgotești-Teleorman, dând, deasvârlita, cu un resteu de fier în Alexandru Turcu, din aceeași comună, l'a înemerit în cap, fracturându-i osul frontal în așa grad că aschiile din os s'au infundat în creier; că pacientul fiind dus de îndată la spitalul din Roșiorii de Vede, după operație a eșit din spital la 1 August 1920, cu o rană la cap, prezentând o pierdere de substanță osoasă și o vulnerabilitate a creierului consecutivă ranei; că judecătoria ocolului rural Roșiorii de Vede, sesizată cu judecarea afacerii, a condamnat pe Petre Neagu, în baza art. 238 al. 3 și 60 cod penal, la 100 lei amendă și 200 lei despăgubiri civile pacientului, prin cartea de judecată No. 1048 din 1 Octombrie 1920, atacată cu apel atât de partea

civilă, cât și de Procurorul Tribunalului Teleorman;

Că, la 19 Decembrie 1920, Alexandru Turcu murind, și constatându-se din autopsia cadavrului și din cercetările urmate în cauză că moartea a provenit din cauza rănirii dela cap, Ministrul Public a deschis contra lui Petre Neagu acțiune publică pentru crima prevăzută și pedepsită de art. 241 cod penal: că la 14 Februarie 1921, Tribunalul Teleorman, secția I, judecând apelul făcut în contra cărții de judecată No. 1048/920, și admitând concluziunile Procurorului, a reformat în totul cartea de judecată apelată, și și-a declinat competența, prin sentința No. 179/921, pe motiv că infracțiunea imputată inculpatului Petre Neagu, întrunește elementele crimei prevăzută și pedepsită de art. 241 cod penal, care intră în competența Curții cu jurați;

Că, în urma instrucțiunii făcută în cauză, Camera de punere sub acuzare a Curții de apel din București, prin decizia No. 245/921 a trimis afacerea Curții cu jurați din jud. Teleorman spre a procedea la judecarea lui Petre Neagu pentru crima prevăzută și penată de art. 241 cod penal; că, Curtea cu jurați își declină, la rândul său, competența, prin decizia No. 22/921, găsind că, în speță, moartea survenind după mai mult de 40 de zile dela loviturile cari au cauzat-o, infracțiunea intră în prevederile art. 238 și 339 cod penal, de competența tribunalului, deoarece, deși art. 241 nu pune termenul de 40 zile, între lovituri și moartea consecventă acestor lovituri pentru a declara faptul represibil ca crimă, cum prevede art. 186 cod penal, totuși acest din urmă articol conține un principiu aplicabil și în cazul prevăzut de art. 241 codul penal;

Având în vedere că atât hotărârea Tribunalului cât și deciziunea Curții cu jurați, fiind rămase definitive, și cursul justiției fiind întrerupt, printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, este locul a se pronunța în cauză un regulament de competență;

Considerând că, art. 241 cod penal, dispune că «dacă rănirile sau loviturile voluntarii au cauzat moartea, culpabilul se va pedepsi cu reclusiunea».

Considerând că din această dispozițiune rezultă că pentru existența crimei ce prevede se cere două condițiuni: 1) ca o persoană să fie lovită sau rănită în mod voluntar și 2) că acea lovitură sau rănire să-i fi cauzat moartea;

Că, textul art. 241 c. pen. nu fixază nici un termen peste care moartea unui individ nu se mai consideră ca consecventă a violențelor exercitate voluntar asupra lui; că, dar, este necesară, însă suficientă, o relațiune de la cauză la efect, adică că loviturile sau rănile să fi cauzat direct moartea victimei.

Considerând că, dacă art. 186 c. penal, prevede că în cazul când loviturile au fost exercitate asupra

funcționarilor publici arătați în art. 184 și 185 c. pen. și a urmat moartea în termen de 40 de zile, culpabilul se pedepsește cu munca silnică pe timp mărginit, legea, însă, nu a subordonat aplicațiunea art. 241 c. penal condițiunei ca moartea să survină în termen de 40 zile; că, nu se poate prin argument de analogie ce ar exista între cazurile din art. 185 și 241 c. penal și prin identitate de motive a se introduce în ultimul articol condițiunea prescrisă printr'un alt text, căci dispozițiunile din legea penală sunt de strictă interpretare;

Considerând că, termenul de 40 zile între aplicarea loviturilor și moartea pacientului, constituie, nu o condițiune cu caracter general, ci o condițiune specială pentru existența crimei ce prevede art. 186 c. pen. căci legiuitorul voind a da o mai mare garanție funcționarilor și agenților publici în exercițiul funcțiunei lor, a pedepsit loviturile cari au cauzat moartea lor, mai sever, cu munca silnică pe viață, în loc de reclusiune, cu care se pedepsește loviturile sau răniurile care au produs moartea unui simplu particular; dar, în acelaș timp, el a impus o condițiune mai grea, aceea ca moartea să fi survenit în intervalul de 40 zile.

Considerând că, astfel fiind, art 241 c. pen. își are aplicațiunea sa, oridecâteori se constată că moartea a provenit direct din loviturile aplicate, indiferent de timpul ce a trecut între aplicarea lor și decesul victimei.

Considerând, în speță, că imputându-se lui Petre Neagu că a aplicat lovituri cari au cauzat moartea victimei Alexandru Turcu, faptul întrunește elementele crimei prevăzute de art. 238 și 241 c. p. care intră în competența Curții cu Jurați.

Că dar, regulând competența, afacerea urmează a fi trimisă în judecata Curții cu Jurați din Județul Teleorman.

Pentru aceste motive, regulând competența, trimite afacerea înaintea Curții cu Jurați de Teleorman.

Audiența de la 2 Ianuarie 1922

Președenția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

RECOURS PENAL.—PARTE CIVILĂ.—MINISTERUL PUBLIC.—INCUPLAT.—
ART. 417 PR. PEN.

Dispozițiunile art. 417 din procedura penală care arată modul cum trebuie făcut recursul de către partea condamnată și anume prin declarație verbală la grefa jurisdicțiunei a cărei deciziune se atacă, se aplică și în ceea ce privește recursurile Ministerului Public și al părții civile.

Astfel, este neregulat făcut și urmează a fi

respins ca inadmisibil, recursul primului-procuror făcut nu printr'o declarație verbală la grefa tribunalului a cărui sentință o atacă, ci printr'o adresă scrisă către greșierul acelei instanțe.

No. 6 — Respins recursul făcut de primul-procuror al Trib. Romanați în contra sentinței Trib. Romanați s. II No. 1275/921. S'a ascultat d-l procuror Al. Dem. Operscu în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra admisibilităței recursului :

Având în vedere că art. 417 din codul de procedură penală, dispune că atunci când recursul se face de către partea condamnată, aceasta va trebui, sau în persoană, sau prin al ei imputernicit să facă la grefa instanței judecătorești a cărei deciziune voește a ataca, declarațiunea verbală cum că voește a merge înaintea Curței de Casație; că greșierul va constata această declarație și va îngriji să fie scrisă atât de recurent, cât și de dânsul.

Considerând că din acest text rezultă că legiuitorul a stabilit principiul că recursul se face prin declarațiunea verbală la grefa jurisdicțiunei a cărei deciziune se atacă și a determinat formalitățile care urmează a fi îndeplinite;

Considerând că formele prescrise de acest text trebuie observate și de ministerul public și de partea civilă pentru recursul lor în casație, de oarece, pe deoparte, nici un alt text nu determină în ce mod ar putea fi făcut, iar pe de altă parte, nu se poate deduce din termenii art. 417 că legiuitorul a înțeles să sustragă dela formalitățile de mai sus recursul Ministerului public și al părții civile și să-l lase să poată fi făcut în orice alt mod;

Că, dacă în art. 417 c. pr. pen. legiuitorul se ocupă numai de recursul condamnatului, motivul este că el a prevăzut unul din cazurile cele mai frecvente;

Considerând, în speță, că recursul Primului-Procuror al Trib. Romanați n'a fost făcut cum cere art. 417 pr. pen. printr'o declarație verbală, la grefa Trib. Romanați, dela care emană sentința atacată cu recurs, ci a fost făcută în scris către greșierul Tribunalului și înaintat cu adresa No. 4542/921;

Că, așa fiind, recursul său este neregulat făcut și prin urmare cată a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL DOROHOI

Audiența de la 14 Februarie 1921

Președenția d-lui D. Hozoc, președinte

Isak Goldhamer cu Heinrich Goldhamer

EXECUȚIUNE SIMITĂ.—CONTESTATIE.—APÊL.—ELECȚA UNA VIA.

EXECUȚIUNE SIMITĂ.—SONATIE.—ACT PREMÊRGĂTOR.

LEGEA PROPRIETĂRILOR.—DREPTURI ÎNVOIRTE DIN CONTRACTUL DE

ARENDARE SAU DE INCHIRIERE.—CALEA SUMARĂ ȘI EXPEDITIVĂ.—
CALEA ORDINARĂ A DREPTULUI COMUN.—ART. 20 ȘI 21 L. PROPR.
LEGEA PROPRIETARILOR.—PROCEDURA DREPTULUI COMUN.—LEGAREA
INSTANTEL.—CHEȘTIUNE DE ORDINE PUBLICĂ.

1) Principiul „electa una via non datur regressus ad alteram”, presupune o acțiune ce poate fi intentată la două instanțe, iar nu două acțiuni distincte derivând din aceeași cauză, cu alte cuvinte, un drept de opțiune pentru instanță, iar nu pentru acțiune.

2) În procedura specială de predare silită, caracterul somațiunii e schimbat și în loc de a fi considerat ca un act premergător executării, apare ca un act de executare propriu zisă.

3) Din felul în care se găsesc redactate art. 19, 20 și 21 din legea proprietarilor, rezultă că proprietarul pentru realizarea tuturor drepturilor sale ce izvorăsc din contractul de arendare sau închiriere, are facultatea de a uza sau de celea sumară și expeditivă prevăzută de art. 1, sau de calea ordinară prevăzută de art. 20 din lege; când s'a ales calea ordinară, conform art. 21, judecata se va cerceta de urgență, iar hotărârile vor fi fără opoziție și cu apel în termen de o lună de la pronunțare, modificându-se deci dreptul comun în această privință.

4) Legea proprietarilor apare ca o lege de competență relativă, și de procedură facultativă și suplimentară, constituind o dispoziție de favoare pentru proprietar, care ar putea deci în principiu renunța la beneficiul ei chiar anticipativ, că însă nu se poate renunța la calea ordinară prevăzută de art. 20 întrucât această cale are caracterul unei căi de drept comun iar nu a unei căi suplimentare și de beneficiu, și aceasta pe motiv că nu se poate renunța la dispozițiunile procedurale de drept comun, cel puțin în ce privește punerea în mișcare a dreptului și legarea instanței, căci s'ar renunța la chestiuni ce interesează ordinea publică.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii făcute de Isak Goldhamer și Heinrich Goldhamer prin petițiunea înregistrată la No. 19088/922, contra urmăririi îndreptate de d-na Eugenia Docan, în executarea sentinței Trib. Dorohoi No. 135/920;

Având în vedere că, în fapt, din dosar și concluziunile părților, se constată următoarele: Eugenia

Docan intentează prin petiția înregistrată la No. 2485/919 contra lui Isac și Heinrich Goldhamer, acțiune de daune pentru 190.000 lei ce ar proveni din călcarea diferitelor clauze a contractului de arendare intervenit între părți și referitor la exploatarea moșiilor Dinăcheni și Mateeni. Afacerea se judecă în ședință publică cu doi judecători și ca rezultat se obține sentința civilă No. 135 din 21 Mai 1920 prin care admitându-se în parte acțiunea de daune precum și acțiunea de reziliere făcută posterior cu petiția înregistrată la No. 2481/920, se declară reziliat contractul de arendare și, se obligă părătul la plata sumei de 12500 lei. La 14 Iulie 1920, în urma cererei Eugeniei Docan și pe baza certificatului grefei Curtii de Apel din Iași secția I, No. 3278/920 din care se constată că de la data pronunțării și până la 25 Iunie 1920 nu s'a declarat apel, se obține investirea cu formula executorie a sus menționatei sentințe.

La 20 Iulie 1920, Tribunalul solicitat de intimată, prin jurnalul No. 5535/920, autoriză Corpul de Portării să procedă la executarea sentinței 135/920 și ca prim element a executării intervine somația No. 4524/920 prin care Isac și Heinrich Goldhamer sunt avertizați de obligația de plată în termen de o zi liberă și de obligația de evacuare a imobilului în termen de opt zile dela comunicarea somațiunii. În fine, prin petiția înregistrată la No. 19088 din 10 August 1920, se face contestația ce face obiectul procesului.

În ce privește motivul inadmisibilității contestațiunii în principiu, întru cât fiind declarat și apel în cauză de contestatori, o judecată concomitentă ar putea duce la o contrarietate de hotărâri și ar aduce o atingere maximei „electa una via non datur regressus ad alteram”.

Având în vedere că principiul „electa una via non datur regressus ad alteram”, invocat de intimată, deși nu se găsește formulat nicăeri, totuși el a fost admis pe considerațiunile de echitate și a avut numeroase aplicațiuni în jurisprudență.

Că, însă, el presupune o acțiune ce poate fi intentată la două instanțe, iar nu două acțiuni distincte derivând din aceeași cauză, cu alte cuvinte un drept de opțiune pentru instanță, iar nu pentru acțiune, ceea ce nu se întâmplă în speță, căci substratul dreptului dedus prin contestațiune diferă de acel dedus pe calea apelului, contestațiunea mărginindu-se a opri pentru un motiv sau altul executarea, iar apelul având ca obiect însuși fondul dreptului;

Că, apoi, acest principiu stabilind că prin intentarea unei acțiuni s-a epuizat dreptul de opțiune și că există prezumție de renunțare pentru acțiunea neintentată sau introdusă în urmă, presupune că s'a

făcut proba din partea celui ce-l invoacă că instanța înaintea căreia se opune excepțiunea epuizării dreptului de opțiune, adică în speță instanța de contestațiune e sesizată posterior investirei instanței de apel, lucru ce nu s'a învederat cu nici un fel de dovadă ;

Că pe lângă că dreptul dedus judecății pe calea contestațiunii nu e acelaș cu cel dedus pe calea apelului, în contestație urmărindu-se anularea actelor de urmărire, iar în apel chiar reformarea sentinței, apoi este generalminte admis că calea contestațiunii se găsește deschisă oricâteori cine-va se găsește prejudiciat prin o executare nedreaptă și care n'ar putea fi înlăturată de cât pe această cale, cum desigur se întâmplă în speță unde contestatorul are tot interesul și tot dreptul ca mai înainte de judecarea apelului să înlătore o urmărire pe care o consideră ca nedreaptă și prejudiciabilă ;

Că, în ce privește motivul unei eventuale contrarietăți de hotărâri, el nu se poate invoca chiar în cazul când această eventualitate ar fi probabilă, întrucât legiuitorul în împiedicarea ei stabilind excepțiunile: „autoritatea lucrului judecat“, „litispendența și conexitatea“, a înțeles prin aceste mijloace să o înlătore pe cât posibil, limitând însă căile de evitare și prin consecință lăsând fără rezolvare situațiunile în cari contrarietatea nu s'ar putea împiedica prin mijlocul lor, fără ca prin aceasta să se poată spune în actualul stadiu procedural că eventualitatea unei contrarietăți de hotărâri ar constitui prin ea însăși un mod de împietare sau de schimbare asupra competenței instanței ; doctrina indică ea însăși imposibilitatea de conciliare și de înlăturare în cazurile când conexitatea ar exista între două afaceri din care una ar fi pendinte în prima instanță, iar alta în apel (Glasson, vol No. 646) ;

Că dealtfel, în speță, eventualitatea de contrarietate se găsește contrazisă de mijlocul conexității ce apare ca probabilă înaintea instanței de apel prin legătura ce ar uni apelul asupra contestației însăși, cu apelul declarat asupra fondului și prin aceasta s'ar îndepărta și excepțiunea lucrului judecat, în cazurile când s'ar fi putut invoca ;

Că deci inadmisibilitatea contestației bazată pe temerea unei eventuale contrarietăți de sentințe și pe călcarea principiului „electa una via...“ trebuie a fi respinsă ca nefundată ;

În ce privește motivul de prematuritate a contestațiunii

Având în vedere că posterior investirei sentinței cu formula executorie, s'a înmănat contestatorilor o somație judiciară ce, între altele, cuprinde și invitațiunea de evacuare a imobilului ce forma obiectul contractului de arendare între părți ;

Având în vedere că deși somațiunea nu e prin ea

însăși un act de executare, ci conform art. 388 pr. civilă, un act care precede ori ce început de executare, totuși în procedura specială de predare silită a mișcătoarelor și nemișcătoarelor, art. 599 procedura civilă stabilind că imediat după somațiunea de evacuare, agentul va procede în caz de împotrivire la predarea imobilului, constatând numai refuzul posesorului în un proces-verbal, caracterul somațiunii e schimbat și în loc de a fi considerată ca un act premergător executării, apare ca un act de executare propriu zisă ;

Că deci, incidentul de prematuritate e nefundat și cată a fi respins.

In fond,

Având în vedere că sentința Trib. Dorohoi No. 135/920, a rezolvat în urma cererei intimatelor, drepturi cari izvorau în beneficiul ei din contractul de arendare, fiind vorba de o cerere de reziliere și de o cerere de daune ca consecință a călcării clauzelor contractuale ;

Având în vedere că intimata în obținerea acestei sentințe nu a cerut executarea potrivit art. 1, 2 sau 3 din legea proprietarilor, ci a îndrepat cererea sa direct tribunalului care a judecat în ședință publică și cu doi judecători ;

Că din felul cum se găsesc redactate art. 19, 20 și 21 din legea proprietarilor, rezultă că proprietarul pentru realizarea tuturor drepturilor sale ce izvorăsc din contractul de arendare, are facultatea de a uza sau de calea sumară și expeditivă prevăzută de art. 1 din lege, sau de calea ordinară prevăzută de art. 20 din lege ;

Că, în caz de s'a ales calea ordinară, conform art. 21 din lege, judecata se va cerceta de urgență, iar hotărârile vor fi fără opoziție și cu apel în termen de o lună dela pronunțare, modificându-se deci dreptul comun în această privință ;

Că ne mai fiind posibilă și o altă cale ordinară pentru realizarea drepturilor ce izvorăsc din contractul de arendare, urmează că ori ce altă indicație referitoare la legarea instanței, potrivit art. 20 din legea proprietarilor, devine cu totul inutilă atunci când partea se adresează direct tribunalului și fără a face mențiune că înțelege a uza de calea expeditivă și sumară prevăzută de art. 1 din lege ;

Că, în speță, făcându-se dovada cu certificatul greței Curții de apel din Iași secția I-a No. 3277/920 că de la data pronunțării sentinței 135/920 și până la 25 Iunie 1920 nu s'a declarat apel de nici una din părțile litigante, urmează că termenul de apel se găsește expirat și prin consecință bine s'a aplicat formula executorie în urma încheerii Tribunalului din 14 Iulie 1920 ;

Că deci motivul relei investiții, dedus din Impjurarea că sentința n'ar fi fost definitivă, e nefundat și cată a fi respins.

In ce privește motivul invocat de contestator că s'a renunțat de intimată la toate beneficiile și termenii acestei legi, după cum ar recși din o declarație dată în acest sens posterior încheerii contractului;

Având în vedere că intimata prin reprezentanții ei contestă semnătura declarațiunii exhibate de contestatori și că în un poces similar ridicându-se aceiaș obiecțiune, procesul s'a suspendat, ordonându-se o verificare prin experți;

Că însă înainte de a se statua asupra consecințelor ce s'ar trage din faptul nerecunoașterii, chestiunea urmează a fi examinată în mod principal și a se vedea dacă așa cum s'a dat, constituie o renunțare valabilă de drepturi ca să se poată grefa apoi pe dânsa obiecțiuni utile și concludente;

Având în vedere că potrivit art. 5 din codul civil, nu se poate deroga prin convențiuni sau dispozițiuni particulare la legile cari interesează ordinea publică sau bunele moravuri;

Că prin aplicațiunea acestui principiu, se deduce că dacă titularul dreptului ar putea renunța la beneficiile ce se stabilesc în favoarea lui, el nu mai poate renunța în cazurile când renunțarea însăși ar fi contrară bunelor moravuri și ordinii publice.

Că rămâne netăgăduit deci dreptul titularului de a renunța la un drept care nu a fost stabilit decât în favoarea sa și doctrina citează în această privință, ca exemplu demonstrativ, stipulațiunile părților cu privire la o restrângere sau regulare a competenței în materie de acțiuni personale, după cum se prevede în art. 97 cod. civil., care nu apare decât ca o aplicațiune a art. 5 din acelaș cod (Laurent, vol I, No. 51).

Că ori de câteori o lege stabilește reguli de favoare în interesul unei părți, ea apare ca o lege de interes privat și printre acestea doctrina citează legile de competență relativă, căci ele nu ating ordinea și gradul jurisdicțiilor și legile de procedură ce nu determină stadiile sau formele procedurale stabilite ca singurele căi posibile în executarea dreptului obținut cum ar fi legile referitoare la executarea silită (Glasson, vol I, No. 14);

Că legea proprietarilor, astfel cum a fost alcătuită apare ca o lege de competență relativă și de procedură facultativă și suplimentară, constituind o dispozițiune de favoare pentru proprietar în realizarea drepturilor ce izvorăsc pentru el din un contract de locație;

Că, deci, în principiu, proprietarul ar putea renunța la beneficiul ei—chiar anticipativ—fiind vorba de o renunțare dela o lege de interes privat sub condițiunea subînțeleasă ca renunțarea să fi fost dată în

cunoștință de cauză și cu deplină libertate, căci altfel renunțarea ar contraria interesul general care cere ca protecțiunea legii să nu devie iluzorie, cum ar fi în situația când s'ar evidenția o constrângere morală sau o imposibilitate de prevedere;

Că intimata uzând de calea ordinară, nu i se poate opune o renunțare la beneficiul și termenele legii proprietarilor, când de fapt nu s'a folosit de vre-o dispozițiune de favoare din această lege;

Că numai în cazul când pe lângă calea sumară prevăzută de art. 1 și calea ordinară indicată de art. 20, proprietarul ar mai avea și calea dreptului comun, s'ar putea susține că chiar calea ordinară din art. 20 ar constitui în beneficiul lui o dispoziție de favoare și în plus peste calea dreptului comun, la care ar fi putut să renunțe fără să i se fi putut opune dispozițiunile din art. 5 cod civil;

Că, însă, conform celor stabilite mai sus, proprietarul având la îndemână numai două căi: cea de favoare prevăzută de art. 1 și cea ordinară prevăzută de art. 20, urmează că această din urmă cale nu mai poartă în sine caracterul unei căi suplimentare și de beneficiu, ci caracterul unei căi procedurale de drept comun, la care nu s'ar putea renunța întrucât dispozițiunile procedurale referitoare la dreptul comun, cel puțin în ce privește punerea în mișcare a dreptului și legarea instanței, interesează ordinea publică;

Că, a se admite asemenea renunțări, echivalează a se spune că cineva e în drept a renunța la calea dreptului comun stabilită în interesul general, cu caracter de folosință pentru toți, și în acest caz renunțarea ar contraria desigur ordinea publică și ar fi nulă conform art. 5 din codul civil.

Că, deci, chiar de nu s'ar recunoaște semnătura din declarația exhibată de contestatori, și încă nu s'ar putea trage din ea vre-o consecință practică și de folos, ea fiind nulă și fără efect în caz când se invoacă și ca o renunțare la calea ordinară prevăzută de art. 20 din lege.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte D. Hozoc, respinge.

Semnați: D. Hozoc, N. Georgean

CONFERINȚELE BAROULUI

Conferința D-lui V. Athanasovici «despre Eugeniu Stătescu», din ciclul Antologiei marilor Avocați, organizat de Baroul de Ilfov, care fusese fixată la 1 Aprilie, s'a amânat pentru ziua de 13 Mai, orele 5 p. m.

Aceste conferințe se țin în sala Trib. S. II Com. din Palatul de Justiție.